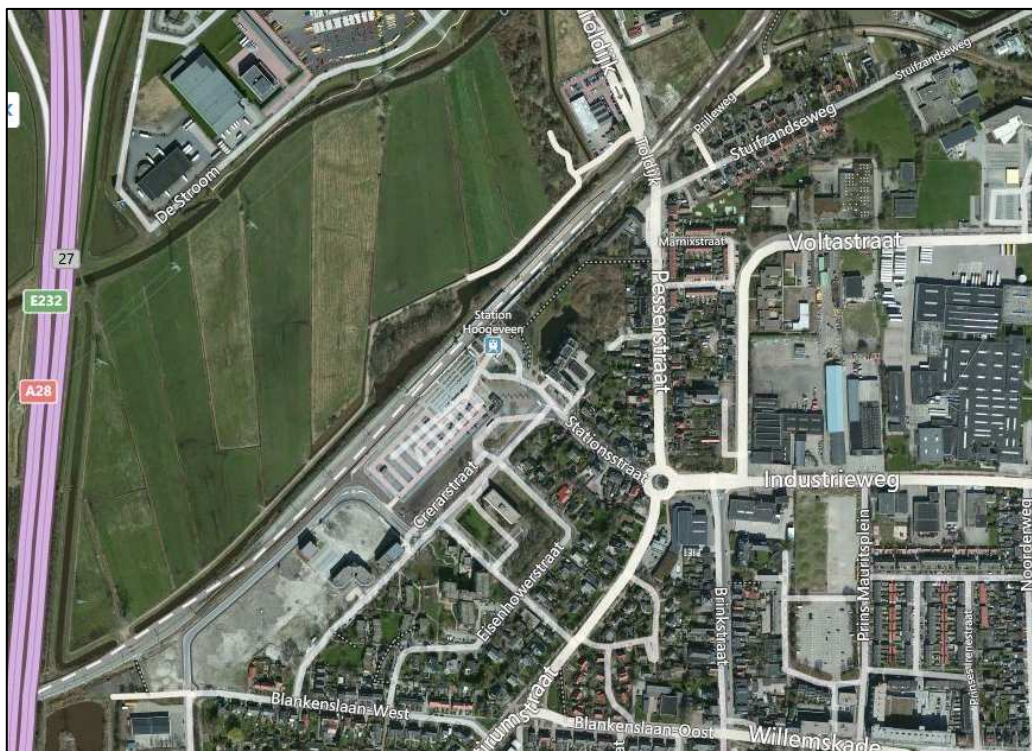

'Natuurtoets bestemmingsplan- actualisatie stationsgebied-stedelijk deel, Hoogeveen'

*Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden in
het kader van natuurwet- en regelgeving*

Colofon

Titel: **Natuurtoets bestemmingsplanactualisatie stationsgebied-stedelijk deel, Hoogeveen**
Subtitel: Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden in het kader van natuurwet- en regelgeving

Projectcode: 08-376/10b
Status: Definitief
Datum: 13 juni 2012
Auteur: Ing. J.G. Lindenholz
Redactie: Drs. I. (Iwan) Veeman

Opdrachtgever: Gemeente Hoogeveen
Contactpersoon: Mw. J. de Vries

EcoGroen Advies BV
Postbus 625
8000 AP Zwolle
T: 038 423 64 64
I: www.ecogroen.nl

Bestemmingsplangebied Stationsgebied-stedelijk deel betreft de noordwestzijde van de bebouwde kom van Hoogeveen.

© EcoGroen Advies (2012)

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt mits onder vermelding van de bron:

Lindenholz J.G. (2012). Natuurtoets bestemmingsplanactualisatie stationsgebied-stedelijk deel, Hoogeveen. Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden in het kader van natuurwet- en regelgeving. Rapport 08-376/10b. EcoGroen Advies, Zwolle.

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding en doel van dit rapport	1
1.2	Leeswijzer.....	2
2	Gebiedsgerichte natuurbescherming	3
2.1	Inleiding	3
2.2	Natuurbeschermingswet 1998	3
2.3	Ecologische Hoofdstructuur.....	3
2.4	Natuur buiten de EHS.....	4
3	Flora- en faunawet	5
3.1	Toetsingskader.....	5
3.2	Onderzoeksmethode	5
3.3	Flora	5
3.4	Fauna	5
4	Ecologische paragraaf	8
5	Geraadpleegde bronnen.....	9

Geraadpleegde bronnen

Bijlagen

- 1 - Samenvatting Natuurwetgeving
- 2 - Kaart ligging EHS

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel van dit rapport

De gemeente Hoogeveen actualiseert een groot aantal bestemmingsplannen voor diverse woonwijken in Hoogeveen en enkele kernen in het buitengebied. De voorliggende actualisatie stationsgebied-stedelijk deel heeft een conserverend karakter. Het bestemmingsplangebied is weergegeven in figuur 1.

Figuur 1: Begrenzing stationsgebied-stedelijk deel (Bron kaartondergrond: Topografische Dienst).

Een bestemmingsplanwijziging of -actualisatie dient altijd getoetst te worden aan vigerende natuurwet- en regelgeving en mag hier geen tegenstrijdigheden mee opleveren. Het voorliggende onderzoek heeft tot doel in beeld te brengen of er in het bestemmingsplan conflicten kunnen optreden met de:

- Flora- en faunawet;
- Natuurbeschermingswet;
- Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte waarin onder meer de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is vastgelegd;
- Het provinciaalbeleid, de zogenaamde 'natuur buiten de EHS', zoals weidevogel- en ganzengebieden.

De resultaten van voorliggend onderzoek kunnen ook behulpzaam zijn bij het maken van verantwoorde keuzes ten aanzien van beheer, onderhoud en ruimtelijke ingrepen in het bestemmingsplangebied. Wel dient altijd bedacht te worden dat het voorliggende onderzoek niet uitputtend is geweest en grotendeels is gericht op een conserverende situatie. Bij nieuwe ontwikkelingen dient dan ook altijd gebruik gemaakt te worden van de meest recente verspreidingsgegevens van soorten en getoetst te worden aan de actuele uitwerking van wet- en regelgeving. Ten aanzien van voorliggende locatie is eind mei 2012 een veldonderzoek uitgevoerd.

1.2 Leeswijzer

Voorliggende ecologische beoordeling is gebaseerd op één locatiebezoek en bekende verspreidingsgegevens. Om inzicht te krijgen in de aanwezige natuurwaarden en mogelijke beperkingen bij eventuele toekomstige ruimtelijke ingrepen in het bestemmingsplangebied, zijn twee sporen gevolgd:

- Ten eerste is in kaart gebracht welke gebiedsgerichte natuurbescherming uitwerking heeft op het bestemmingsplangebied (hoofdstuk 2);
- Ten tweede is nagegaan welke beschermde planten- en diersoorten binnen het bestemmingsplangebied voorkomen of kunnen voorkomen (hoofdstuk 3).

Uit de verzamelde informatie volgt een korte beschrijving van de aanwezige en te verwachten beschermde waarden en aandachtspunten voor het bestemmingsplan en eventuele planrealisatie. Dit alles is samengevat in een (bestemmingsplan)paragraaf ecologie (hoofdstuk 4).

2 Gebiedsgerichte natuurbescherming

2.1 Inleiding

In het kader van dit onderzoek wordt, naast de aanwezigheid van beschermde soorten, aandacht besteed aan gebieden met een beschermingsstatus. De volgende wet- en beleidskaders zijn daarbij van belang:

- Internationaal (wetgeving), in Nederland de 'Natuurbeschermingswet 1998', waarin onder andere opgenomen de Natura 2000-gebieden (Europese Vogel- en Habitatrichtlijn);
- Nationaal (beleid), beschreven in de 'Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte', waarin opgenomen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS);
- Provinciaal (beleid), veelal opgenomen in Omgevingsplannen of Streekplannen. Betreft bescherming van natuur buiten de EHS zoals ganzenfoerageergebied en weidevogelgebied.

De beschermingsregimes hebben tot doel de natuurwaarden in de betreffende gebieden veilig te stellen. In sommige situaties dienen ook ruimtelijke activiteiten buiten de begrenzing van deze gebieden getoetst te worden op mogelijke schadelijke uitstralende effecten. In de onderstaande paragrafen wordt kort ingegaan op de eventuele effecten die de geplande werkzaamheden kunnen hebben op nabijgelegen gebieden met een beschermingsstatus.

2.2 Natuurbeschermingswet 1998

In de Natuurbeschermingswet is de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn geïmplementeerd en wordt de bescherming van Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten geregeld. Op voorhand dient beoordeeld te worden of activiteiten of ingrepen in of in de nabijheid van deze gebieden significant negatieve effecten kunnen hebben op de aangewezen beschermde waarden van deze gebieden.

Omdat het bestemmingsplangebied niet in of in de nabijheid ligt van Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten en de bestemmingsplanactualisatie bovendien een conserverend karakter heeft, zal in dit onderzoek verder geen uitgebreide toetsing aan de Natuurbeschermingswet plaatsvinden. Op basis van de aard van het conserverend karakter van de bestemmingsplanactualisatie, in combinatie met de ligging ten opzichte van Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten kan echter op voorhand worden gesteld dat deze geen negatieve effecten op de respectievelijk instandhoudingsdoelen en beschermde natuurwaarden met zich mee zullen brengen. Significant negatieve effecten kunnen hier alleen optreden bij ontwikkelingen met ver strekkende gevolgen, zoals emissie of grondwateronttrekking.

2.3 Ecologische Hoofdstructuur

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte zijn de plannen beschreven voor ruimte en mobiliteit. Hiertoe behoort onder andere de bescherming en realisatie van de Ecologisch Hoofdstructuur waarvoor de provincies verantwoordelijk zijn gesteld.

De EHS wordt beschermd middels het 'nee, tenzij'-regime. Binnen de EHS zijn nieuwe projecten, plannen en handelingen met een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS niet toegestaan, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang en reële alternatieven ontbreken (Ministerie van I&M 2012).

Volgens de begrenzing van de EHS, zoals weergegeven op de kaart concretisering

EHS 2010 van de Provincie Drenthe, valt een klein deel van het onderzoeksgebied binnen 'zoekgebied Ecologische Hoofdstructuur'. Dit betreft het landelijk gebied aan de westzijde van het spoorlijn (zie bijlage 2).

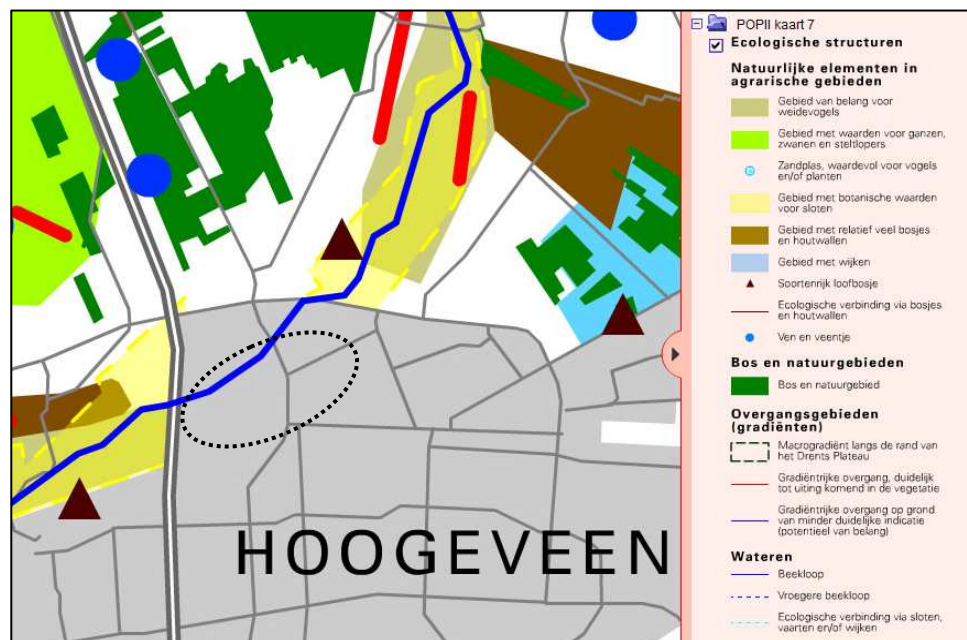
Aangezien het een zoekgebied betreft en geen concreet begrensde EHS, gelden de 'EHS-spelregels' niet voor deze gebieden. Ze komen als EHS op kaart als ze voldoende ingevuld en uitgewerkt zijn (Provincie Drenthe 2007).

Er zal ten gevolge van het conserverende, in de bebouwde kom gelegen, bestemmingsplan geen effect optreden op de 'wezenlijke kenmerken en waarden' van de EHS. Afhankelijk van de aanwijzing als concreet begrensde EHS en mogelijke nieuwe plannen of ontwikkeling in het plangebied, dient op termijn mogelijk wel nader onderzocht te worden wat de uitwerking is op de EHS.

2.4 Natuur buiten de EHS

Ook buiten de EHS zijn natuurwaarden en natuurgebieden aanwezig. Deze waarden zijn weergegeven in de POP II kaart 7 'Ecologische structuren'. Het betreft ondermeer gebieden met waarden voor ganzen, zwanen en steltlopers, gebieden met botanische waarden in sloten, soortenrijke loofbosjes en vennen en veentjes. In 2010 is het POP II komen te vervallen om plaats te maken voor de Omgevingsvisie (Provincie Drenthe 2010). De ecologische structuurkaart is sindsdien komen te vervallen. Wel vormt de kaart nog een waardevolle informatiebron om te bepalen of ecologische structuren aanwezig zijn.

Op de uitsnede van de Ecologische structurenkaart in figuur 2 is te zien dat in het bestemmingsplangebied en directe omgeving geen ecologische structuren aangeduid zijn. Een conserverend bestemmingsplan zal hoe dan ook geen negatieve effecten hebben op ecologische structuren.

Figuur 2: Uitsnede kaart 'Ecologische structuren' (POP II kaart 7).

3 Flora- en faunawet

3.1 Toetsingskader

De Flora- en faunawet (FFW) verplicht een ieder die ruimtelijke ingrepen of andere activiteiten wil ontplooiën, na te gaan in hoeverre dit negatieve effecten kan hebben op van nature in Nederland in het wild voorkomende planten- en diersoorten - ongeacht of deze beschermd zijn of niet. De zorgplicht van artikel 2 uit de Flora- en faunawet stelt dat optredende negatieve effecten zo veel mogelijk vermeden of geminimaliseerd dienen te worden. Voor schade aan juridisch zwaarder beschermde soorten kan de aanvraag van een ontheffing van de Flora- en faunawet bij het Ministerie van EL&I noodzakelijk zijn.

3.2 Onderzoeksmethode

Voorliggende beschrijving van aanwezige en te verwachten beschermde soorten is gebaseerd op een locatiebezoek op 24 mei 2012 en op een bureauonderzoek. Het veldbezoek is uitgevoerd om een algemeen beeld te krijgen van de (potentiële) aanwezigheid van (in de Flora- en faunawet) beschermde soorten. In combinatie met de terreingesteldheid, bekende verspreidingsgegevens, waaronder data uit de NDFF¹ van de gemeente Hogeveen en 'expert judgement' is vervolgens een uitspraak gedaan over mogelijk aanwezige beschermde soorten.

3.3 Flora

Informatie verkregen uit de NDFF laat zien dat uit het plangebied geen beschermde en Rode Lijst plantensoorten bekend zijn. Tijdens eerder onderzoek door EcoGroen Advies in 2003 zijn de soorten Gewone dotterbloem (FFW tabel 1) en Krabbenscheer (RL gevoelig) aangetroffen in het plangebied of net daarbuiten (De Vries *et al.* 2004).

Tijdens het veldonderzoek is één beschermde plantensoort aangetroffen. Op de oever van het water bij het pand gelegen tussen Crerarstraat, Montgomerystraat en de Eisenhouwerstraat is het middelhoog beschermde Weideklokje (FFW tabel 2 en RL bedreigd) aangetroffen. Weideklokje is een soort die zeer zeldzaam is en van nature op nog maar een aantal plekken voorkomt in Nederland. Het aangetroffen exemplaar in Hogeveen betreft dan ook een uitgezaaid exemplaar. Een dergelijke exemplaar is niet beschermd middels de Flora- en faunawet².

Andere waarnemingen van zwaarder beschermde plantensoorten (Flora- en faunawet tabel 2/3) zijn niet bekend en tijdens het veldonderzoek ook niet aangetroffen in het plangebied. Vanwege het ontbreken van geschikt biotoop zijn deze eveneens niet te verwachten.

3.4 Fauna

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat er geen waarnemingen van zwaarder beschermde fauna bekend zijn binnen het plangebied. Tijdens het veldonderzoek is vastgesteld dat wel enkele beschermde soorten voorkomen of voor kunnen komen in het plangebied. In onderstaande tekst worden deze soort(groep)en nader besproken.

¹ Nationale databank flora en fauna.

² Planten die voorkomen op een plaats waar ze aantoonbaar of naar alle waarschijnlijkheid alleen als gevolg van menselijke activiteiten terecht zijn gekomen zijn niet beschermd middels de Flora- en faunawet (Van Heusden en Vreugdenhil 2008).

Vleermuizen

Het is belangrijk om voorafgaand aan ruimtelijke ontwikkelingen duidelijkheid te hebben over het al dan niet voorkomen van vleermuizen. Alle vleermuizen zijn opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en tabel 3 van de Flora- en faunawet en daardoor strikt beschermd. Het leefgebied van vleermuizen bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden. Van deze drie onderdelen genieten de verblijfplaatsen de hoogste bescherming. Verblijfplaatsen bevinden zich in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bomen, huizen, kelders et cetera en kunnen aanwezig zijn in de vorm van kraamkolonies/zomerverblijven, baltslocaties/paarverblijven en winterverblijven. Vliegroutes en foerageergebied van vleermuizen genieten binnen de Flora- en faunawet alleen juridische bescherming indien deze onmisbaar zijn voor het voortbestaan van een populatie.

In de praktijk houdt de beschermingsstatus van vleermuizen in dat geen negatieve effecten mogen optreden op de functionele leefomgeving van vleermuizen en dat in geval van onvermijdelijke schade ontheffing aangevraagd moet worden bij het ministerie van EL&I. Daarnaast kunnen er mitigerende of compenserende eisen gesteld worden aan de uitvoering van de plannen.

Potentiële verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden zich in donkere ruimten in bomen, huizen, kelders, et cetera. Gedurende het veldonderzoek is specifiek gelet op dergelijke ruimten. Het gros van de gebouwen in het bestemmingsplangebied herbergt geschikte ruimten die dienst kunnen doen als vaste verblijfplaatsen. Deze locaties zijn voor vleermuizen toegankelijk via dakpannen, open stootvoegen, dakrandplaten en dergelijke. Daarnaast fungeren mogelijke enkele bomen als vaste verblijfplaats.

Potentiële vliegroutes en foerageergebied

In het plangebied bevinden zich diverse lijnvormige opgaande structuren in de vorm van rijen huizen en bomen. Deze structuren worden door vleermuizen mogelijk als oriëntatiepunten gebruikt tijdens hun verplaatsing van verblijfplaats naar foerageergebied. Daarnaast worden groenstructuren en wateroppervlakten (locaties met insecten) naar verwachting als foerageergebied gebruikt.

Mogelijke vervolgstappen

Bij de sloop of renovatie van bebouwing en het snoeien of kappen van bomen in het bestemmingsplangebied dient altijd rekening gehouden te worden met de functies - verblijfplaats, vliegroute of foerageergebied - die deze bebouwing of bomen voor vleermuizen kunnen hebben. Afhankelijk van de werkzaamheden dient aanvullend onderzoek naar vleermuizen te worden uitgevoerd.

Grondgebonden zoogdieren

Steenmarter is een middelhoog beschermde soort (FFW tabel 2). De soort is sterk in opmars en kan ook rond Hoogeveen worden aangetroffen. Binnen het plangebied is de soort te verwachten in met de name bebouwing in het plangebied. Hoewel Steenmarter mobiel is en meerdere verblijfplaatsen gebruikt is het van belang om bij sloop of renovatie van bebouwing onderzoek naar de mogelijke aanwezigheid van deze soort te doen. In het geval van onvermijdelijke schade aan de soort dienen vervolgstappen te worden genomen.

Andere zwaar beschermde soorten zijn niet te verwachten in het plangebied. Wel zijn laag beschermde (FFW tabel 1) soorten als Mol, Egel, Gewone bosspitsmuis, Rosse woelmuis, Bosmuis, Veldmuis en Huisspitsmuis.

Broedvogels

Het is veelal niet mogelijk ontheffing te verkrijgen voor verstoring of schade aan broedvogels, hun nesten en jongen. Er mogen daarom geen storende of schadelijke activiteiten worden ondernomen op locaties waar nesten of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de vogels aanwezig zijn. Werkzaamheden die

broedbiotopen van vogels verstoren of beschadigen dienen buiten het broedseizoen van de aanwezige vogels te worden gestart of uitgevoerd.

Tijdens het veldonderzoek is specifiek gelet op de (mogelijke) aanwezigheid van jaarrond beschermde broedvogelnesten (zoals roofvogels en uilen, maar ook Huismus en Gierzwaluw). In het bestemmingsplangebied komt Huismus verspreid voor in de aanwezige bebouwing. Daarnaast zijn enkele panden geschikt voor Gierzwaluw. Andere broedvogels met jaarrond beschermde nesten zijn niet aangetroffen of te verwachten binnen het bestemmingsplangebied.

Bij sloop en renovatie van bebouwing en het snoeien of kappen van bomen dient rekening gehouden te worden met de functies die deze elementen voor broedvogels kunnen hebben. Afhankelijk van de werkzaamheden dient daarnaast mogelijk aanvullend onderzoek naar Huismus of Gierzwaluw te worden uitgevoerd.

Vissen en amfibieën

Tijdens een onlangs uitgevoerd vissenonderzoek in Hoogeveen zijn in de wateren in het plangebied geen zwaar beschermde vissen en amfibieën aangetroffen (EcoGroen Advies 2012 in prep.). Op basis van het ontbreken van geschikt biotoop worden deze eveneens niet verwacht. Wel zijn enkele laag beschermde amfibieën zoals Groene kikker en Gewone pad, voortplantend en overwinterend te verwachten.

Overige soortgroepen

Gezien de terreingesteldheid van het plangebied en bekende verspreidingsgegevens, kan worden geconcludeerd dat er geen verblijfplaatsen van reptielen en beschermde insecten en weekdieren te verwachten zijn in het plangebied.

4 Ecologische paragraaf

In het bestemmingsplan dient rekening te worden gehouden met Europese en nationale wetgeving en provinciaal beleid ten aanzien van de natuurbescherming. Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen gebiedsbescherming en soortenbescherming. De gevolgen van natuurwet- en regelgeving voor dit bestemmingsplan zijn in beeld gebracht in een natuurtoets.

Voor wat betreft de gebiedsbescherming geldt dat in en in de nabijheid van het plangebied geen sprake is van gebieden die zijn aangewezen als Speciale Beschermingszone (SBZ) in de zin van de Europese Vogel- of Habitatrichtlijn en natuur buiten de Ecologisch Hoofdstructuur (EHS). Wel grenst het bestemmingsplangebied aan 'zoekgebied EHS'. Bij eventuele toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen vormt dit een aandachtspunt. Afhankelijk van de ontwikkelingen is nader onderzoek nodig.

Bij de soortenbescherming is de Flora- en faunawet van belang. In de Flora- en faunawet wet is bepaald dat beschermde dieren die in de wet zijn of worden aanwezen, niet gedood, gevangen of opzettelijk verontrust mogen worden, dat beschermde planten niet geplukt of verzameld mogen worden en dat het niet is toegestaan om nesten, holen of andere vaste rust- verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, vernietigen of te verstoren. Het bevoegd gezag kan onder voorwaarden een ontheffing van de verbodsbepalingen verlenen.

Uit de natuurtoets komt naar voren dat de ecologische kwaliteiten van het plangebied met name betrekking hebben op vleermuizen en broedvogels. Zo is veel bebouwing geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen en Huismus en in mindere mate voor Gierzwaluw. Binnen het bestemmingsplangebied kan daarnaast de middelhoog beschermde soort Steenmarter worden verwacht. Voor elk voornemen waarvan niet met zekerheid is uit te sluiten dat er effecten op beschermde soorten optreden is een toetsing aan de Flora- en faunawet noodzakelijk.

Omdat sprake is van een conserverend bestemmingsplan wordt het bestemmingsplan op het punt van vigerende natuurwet- en regelgeving uitvoerbaar geacht.

5 Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- Brink H. van den, A. van Dijk, B. van Os & P. Venema. (1996). Broedvogels van Drenthe. Provincie Drenthe/Stichting Werkgroep Avifauna Drenthe/SOVON Vogelonderzoek Nederland. Van Gorcum. Assen.
- Broekhuizen S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen. (1992). Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij. Utrecht.
- Brouwer T, B. Crombaghs, A. Dijkstra, A.J. Schepers & P.P. Schollema (2008). Vissenatlas Groningen Drenthe.
- Dijkstra A.C.J., J. de Vries & B.J. Hoentjen (2003). Dagvlinders in Drenthe. Voorkomen en verspreiding 1990-2001. Vlinderwerkgroep Drenthe.
- EcoGroen Advies (in prep.) (2012). Quickscan natuurtoets baggerwerkzaamheden 2012-2015. Rapportnummer 12-218. EcoGroen Advies, Zwolle.
- Heusden W.R.M. van & S.J. Vreugdenhil (2008). Handreiking Flora- en faunawet. Voor werkzaamheden en activiteiten in het kader van bestendig gebruik, bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Concept, Versie 1.1. Dienst Landelijk Gebied, Ministerie van LNV.
- Manger R. & G. Abbingh (2005). Libellen in Drenthe. Verspreidingsatlas 1995-2004. Libellenwerkgroep Drenthe.
- Ministerie van LNV (2004). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna.
- Ministerie van LNV (2009). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 28 augustus 2009, 25344, houdende vaststelling van geactualiseerde Rode lijsten flora en fauna.
- Provincie Drenthe (2007). Beleidsregel Concretisering ecologische hoofdstructuur (5.13).
- Provincie Drenthe (2010). Omgevingsvisie Drenthe. Provinciale staten van Drenthe. Vastgesteld 2 juni 2010.
- Provincie Drenthe (2010a). Omgevingsvisie Drenthe; bijlagen. Provinciale staten van Drenthe. Vastgesteld 2 juni 2010.
- Provincie Drenthe (2010b). Verordening ruimtelijke omgevingsbeleid; Hoofdstuk 3 Ruimtelijk Omgevingsbeleid'. Ontwerpversie Provinciale Staten van Drenthe 2010.
- Uchelen E. van (red.) (2010). Amfibieën en reptielen in Drenthe; voorkomen en levenswijze. Uitgeverij Profiel, Bedum.
- Vries E. de, M. van der Sluis & G.A. Engelbertink (2004). Ecologisch onderzoek Stationsgebied Hoogeveen. Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden ten behoeve van de ontwikkeling van een bedrijventerrein. Projectnummer FF_Ho(02)_121103. EcoGroen Advies, Zwolle.
- Werkgroep florakartering Drenthe (1999). Atlas van de Drentse Flora.
- Wetering B. van de (2007). Groene glazenmaker in Drenthe. Landschapsbeheer Groningen.

Internet

- Provincie Drenthe (drenthe.nl).
- Ministerie van EL&I (rijksoverheid.nl/ www.drloket.nl)
- Natura 2000-gebieden (synbiosys.alterra.nl/natura2000).
- NDFD (Database flora- en fauna via inlogportaal van de gemeente)
- RAVON, Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland. (ravn.nl).
- Overige soortenwaarnemingen (telmee.nl; waarneming.nl; zoogdieratlas.nl).

Bijlage 1: Samenvatting natuurwetgeving

Flora- en faunawet

Inleiding

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Onder de Flora- en faunawet zijn ongeveer 500 soorten in Nederland aangewezen als beschermde dier- of plantensoort. De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende plant- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is 'nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn.

De Flora- en faunawet kent een groot aantal verbodsbepalingen die samenhangen met ruimtelijke ingrepen, plannen en projecten. Zo is het verboden beschermde inheemse planten te plukken of te beschadigen en geldt voor beschermde dieren een verbod op het doden, verwonden en opzettelijk verontrusten. Ook is het verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse dieren te beschadigen of te verstoren of eieren te rapen of te vernielen. De verbodsbepalingen betreffende planten op hun groeiplaats zijn opgenomen in artikel 8. De verbodsbepalingen betreffende dieren in hun natuurlijke leefomgeving zijn vermeld in artikel 9 tot en met 12.

Van het verbod op schadelijke handelingen ('nee') kan onder voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken, met een ontheffing of vrijstelling. Het verlenen hiervan is de bevoegdheid van de minister van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie (EL&I), of, in geval van beheer en schadebestrijding, van gedeputeerde staten van de provincies.

Beschermde dier- en plantensoorten

Beschermde inheemse planten- en diersoorten zijn bij algemene maatregel van bestuur aangewezen. Het zijn soorten die van nature in Nederland voorkomen en die in hun voortbestaan worden bedreigd of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd. Ook zijn soorten aangewezen die niet noodzakelijkerwijs in hun voortbestaan worden bedreigd, maar wel bescherming genieten ter voorkoming van overmatige benutting.

De volgende diersoorten zijn beschermd volgens de Flora- en faunawet:

- 1) Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *zoogdieren*, met uitzondering van gedomesticeerde dieren en met uitzondering van de zwarte rat, de bruine rat en de huismuis;
- 2) Alle van nature op het Europese grondgebied van de Lidstaten van de Europese Unie voorkomende soorten *vogels* met uitzondering van gedomesticeerde vogels;
- 3) Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *amfibieën en reptielen*;
- 4) Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *vissen*, met uitzondering van de soorten waarop de Visserijwet 1963 van toepassing is;
- 5) Een aantal ongewervelden (onder andere *insecten, libellen en kevers*) die in hun voortbestaan bedreigd zijn of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd.

Er zijn drie beschermingsregimes van kracht, mede afhankelijk van de zeldzaamheid van de soort en de status in Europese richtlijnen. Van licht naar zwaar beschermd zijn de soorten opgenomen op Tabel 1, 2 of 3. Voor vogels gelden specifieke eisen, met name tijdens het broedseizoen. Bij ruimtelijke ingrepen geldt automatisch vrijstelling voor soorten van Tabel 1 waardoor de meeste aandacht gevraagd is voor soorten van Tabel 2/3 en voor vogels.

Wijze van toetsing

Door uitspraken van de Raad van State in het voorjaar van 2009 is de beoordeling aangepast bij ontheffingsaanvragen voor ruimtelijke ingrepen. Sinds 26 augustus van dat jaar werken we daardoor volgens een nieuw stroomschema (zie volgende pagina). Gaat u een ruimtelijke ingreep uitvoeren en zijn beschermde soorten aanwezig, dan zijn er vaak twee opties:

- 1) Voorkom overtreding van de Flora- en faunawet. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats van de soort. Het betreft de functies van het leefgebied die ervoor zorgen dat de soort succesvol kan rusten of voortplanten, bijvoorbeeld nesten, migratieroutes en foerageergebied. Als u deze veilig stelt door vooraf mitigerende maatregelen te treffen, heeft u mogelijk geen ontheffing meer nodig. Om zeker te zijn dat uw maatregelen voldoende zijn, kunt u ze vóóraf laten beoordelen door Dienst Regelingen. Als deze voldoende zijn krijgt u een beschikking met daarin de goedkeuring van uw maatregelen. De goedkeuring krijgt u in de vorm van een afwijzing van uw ontheffingsaanvraag. U heeft namelijk geen ontheffing nodig doordat u met uw maatregelen overtreding van de Flora- en faunawet voorkomt.

2) Kan de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats van de soort niet worden gegarandeerd door mitigerende maatregelen? Dan dient u een reguliere ontheffingsaanvraag in waarbij de onderstaande vragen gesteld worden:

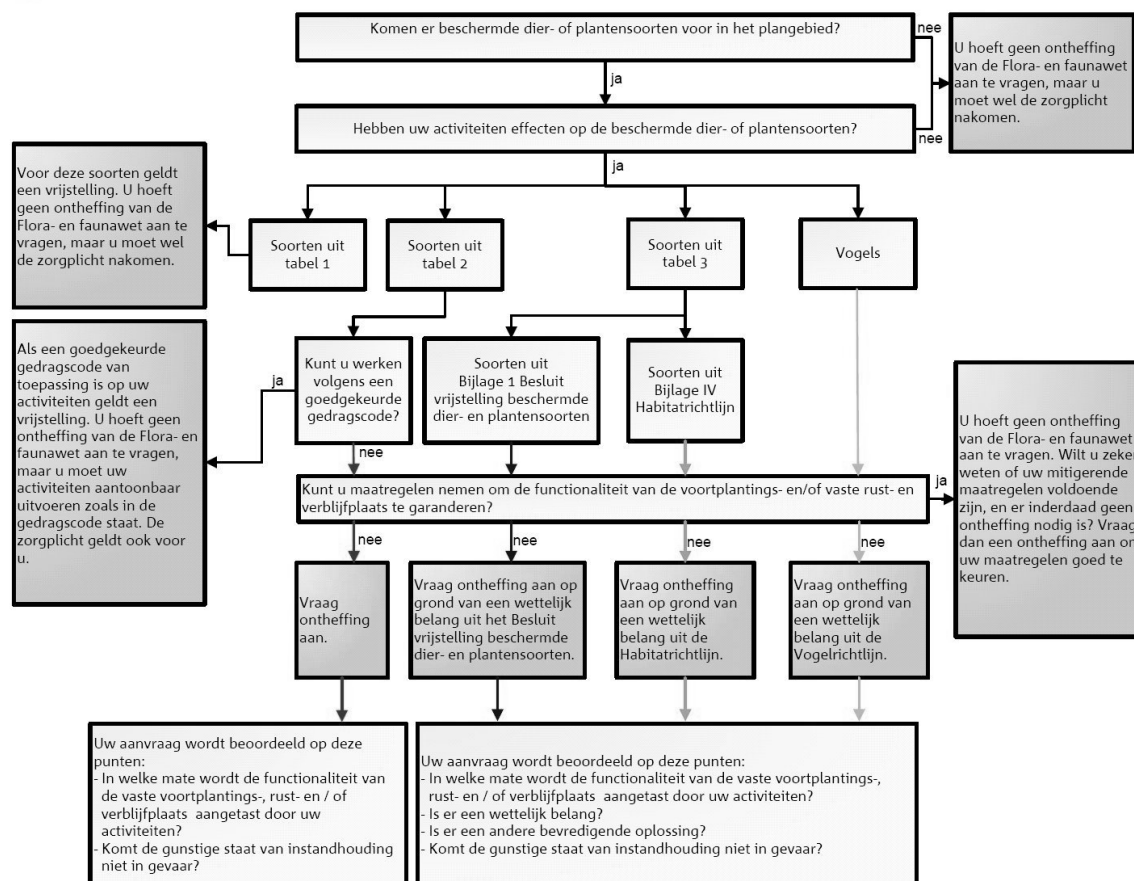
- In welke mate wordt de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats aangetast?
- Is er een bij wet genoemd belang? (behalve bij Tabel 2-soorten)
- Is er een andere bevredigende oplossing? (behalve bij Tabel 2-soorten)
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

Beoordeling Dienst Regelingen

Dienst Regelingen beoordeelt of het bij wet genoemd belang zwaarder weegt dan het overtreden van de verbodsbepaling(en). Voor Tabel 2-soorten gelden minder zware eisen en kan een door het ministerie goedgekeurde gedragscode ook uitkomst bieden. De gedragscode moet wel van toepassing zijn op uw activiteit en u moet kunnen aantonen dat u precies zo werkt als in de gedragscode staat. Voor Bijlage 1-soorten uit Tabel 3 krijgt u alleen ontheffing wanneer sprake is van een bij wet genoemd belang. Bij een ruimtelijke ingreep betreft het meestal één van de onderstaande vier belangen:

- Bescherming van flora en fauna (b)
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d)
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e)
- Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (j)

Voor vogels en soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn geldt dat u alleen ontheffing kunt krijgen op grond van een bij wet genoemd belang uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. In de praktijk zijn de mogelijkheden voor het verkrijgen van een ontheffing voor die soorten dan ook zeer beperkt, met name voor vogels³.

Toetsingsschema Flora- en faunawet (Bron: Dienst Regelingen 2009. Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijk ingrepen Flora- en faunawet).

³ In de Vogelrichtlijn worden alleen de belangen b en d én de veiligheid van het luchtverkeer (belang c) genoemd;

Rapportage voor kilometerhok X:228 / Y:527

Soortgroep	FF1*	FF23*	FF vogels	Hrl*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten	1					slecht	-	1975-1990
Mossen						niet		1997-2007
Korstmossen						niet		1992-2007
Paddestoelen						slecht		1992-2007
Zoogdieren	2					slecht	51-100%	1997-2007
Broedvogels						niet		1996-2007
Watervogels			2			matig	0%	96/97-06/07
Reptielen						niet		1992-2007
Amfibieën						niet		1992-2007
Vissen						niet		1992-2007
Dagvlinders						goed		1998-2008
Nachtvlinders						niet		1980-2008
Libellen						redelijk		1993-2007
Sprinkhanen					0	goed		1993-2007
Overige ongewervelden						niet		1993-2007

Landelijke vegetatiedatabank: [gegevens inzien van dit hok](#)

⁴ Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna en Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 28 augustus 2009, 25344, houdende vaststelling van geactualiseerde Rode lijsten flora en fauna.

Bijlage 2: Kaart Ecologische Hoofdstructuur

